

פרום העולם הזה הצלת כיכר שהתנועה

מקור-שימחה לטף ולמבוגרים כאחד. בטבור הכיכר תות' קן מיזרקה, והמשטח היצוק והמוגבה מעוצב בצורה אסתטית ומאוזנת, והוא תופס בסך-הכל 15% בלבד משטח הכיכר.

תנועת כלי-הרכב, אשר תופרד כליל מתנועת הולכי-הרגל, תתבצע במעבר מקורה קצר וחלק המפולש מכל הכיוונים, שדרכו ייראו הרחובות כיחידה אחת מכל צדדיו. עורקי-התנועה יתפרסו בצורה מאוזנת ברחובות המוליכים אל הכיכר, וקטעים מרחוב בן-עמי וזמנהוף ייסגרו לתנועה ויהפכו ל"מידרחוב". הסדרי-התנועה החדשים, שייכנסו לתוקפם, יובילו את התנועה הציבורית והפרטית ברחובות דיונוף, פינסקר, ריינס, טשרניחובסקי, בוגרשוב והמלך ג'ורג', ומערכת-התנועה תענה לדרי-שות ביתר קלות ובחלוקה מתאימה לעומסי התנועה ולהפעלת פרויקט "דיונוף סנטר".

מר אלישע גת, אשר על השנותיו נשען מאמר "הערך למ הזה", מוסר דברים שאין בהם שחר. האם באמת סבור מר גת שלא ניתנה הדעת לאספקת סחורה לחנויות? וכי איך מספקות ערים רבות בעולם אספקה למרכזים מסחריים שהתנועה נסגרה בהם כליל והם הפכו ל"מידרחוב"? לכיכר יגיעו אספקה, מכוניות כיבוי-אש, מכוניות ניקוי ואוספי-אשפה, רכב ביטחון וכל רכב שהוא.

אולם אספקת הסחורה תיעשה — כמו בכל עיר מת-קדמת בעולם — בצורה מבוקרת ובשעות שבהן יותר

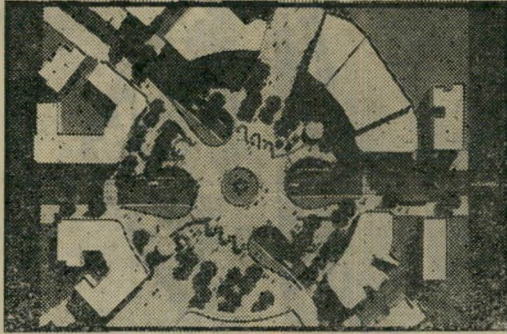
לא רוצחים את דיונוף לא אונסים את צינה ואל תגידו בנת... (אלישע) הפעם שלא כדרכו, נתפס "העולם הזה" (2071) לדעתו החד-צדדית של הארכיטקט אלישע גת, והג' דיר את שיפוץ כיכר-דיונוף המבוצע על-ידי עיריית תל-אביב-יפו, כרצח הכיכר. אני בא, אפוא, להרגיע את הקוראים, כי המוצר המוגמר שאזרחי העיר יקבלו עם סיום העבודה בכיכר יהיה: מרשים, מושך, ואבן-חן לעיר. ועוד ייאמר על צינה כי "בימי בלותה היתה לה עדנה..."

ויכוח בין אדריכלים על קונצפציה ארכיטקטונית, כשמדובר בפרוייקט כזה ובמקום כזה, הוא דבר המובן-מאליו. אולם מר אלישע גת טוען לצד המונקציונלי של התוכנית, וכאן מן הראוי לקבוע כי אין ממש אף באחת מסענותיו.

כיכר-דיונוף נבנתה לפני 40 שנה (מי עוד זוכר את המתנגדים של אז?), כאשר רחוב דיונוף והכיכר שב-מרכזה היו כימקט יחידה אחת. מאז ועד היום, נקרעה" הכיכר והתרחקה מהסובב אותה. התנועה הסואנת שמ-קיפה אותה כשמבטין שוטף, הפכה אותה מכיכר לבני-אדם, לאייתנועה לכל-רכב. כל המערכת, הכוללת מכוניות, הולכי-רגל, אוטובוסים ושירותי מסחר ובידור, מתקיימים באיזור באופן מואץ, ואין בכל הכיכר אף קטע שאובה בני אדם ושבני-אדם אוהבים אותו. צריך להיות בלתי-מאוזן מבחינת אורבנית וקהילתית, עלימנת לתבוע שימור המצב הקיים.

באיזור הכיכר ממוקמים ארבעה בתי-קולנוע, שני תיאטראות, כ-25 בתי-קפה ומיסעדות, בתי-מלון, ו"דיוני-גוף סנטר" ההולך ונבנה יירכז עוצמה אדירה של מיסחר ושירותים. רחוב דיונוף קנה לעצמו שם בינלאומי, ולמי-רות כוח-המשיכה וריבוי הפעילויות באיזור, הכיכר עצמה הלכה והתנוונה ומיספר דורשיה הלך וקטן. לבית העירייה מגיעים מדי שנה מאות מתכתבים שבהם מבקשים אזרחים, מבקרים ותיירים, לשפץ את הכיכר ולהדש את פניה.

בעיקבות ההתפתחות השלילית שחלה במהותה של הכיכר ואובדן כוח-המשיכה שלה, ניגשה העירייה לעי-צובה מחדש. התוכנית, ביסודה, נשענת על שתי מגמות: האחת, כיכר פונקציונלית, והשנייה מערכת תחבורתית. הכבישים והכיכר יתפכו לרחבה אחת גדולה להולכי-רגל בלבד, וההפרדה בין כלי-הרכב לבני-האדם תהיה מוחלטת. עשרות העצים הגדולים שמגבילים היום את תנועת הרכב, יתגלו במלוא יופיים, ומתחתם תתקבל פיאצה של ממש עם דשאים וירק, אשר יתמשכו מחוג-רת הבתים דרך המידרכות והכביש אל פנים הכיכר. חשטח הכללי של הכיכר, שימשש להולכי-רגל בלבד, יהיה בן 7500 מ"ר, וריהוט הרחוב שיותקן בו יהווה

לכלי-הרכב להיכנס לשטח הכיכר. תחנות האוטובו-סיים ימוקמו במיפצים מיוחדים ברחוב פינסקר, ברחוב דיונוף וברחוב ריינס. לא תהינה תחנות-אוטובוסים בכיכר עצמה — וכי מה רע בכך? איזו שטות היא לקבוע, כי המתכננים לא לקחו בחשבון "עובדה פשוטה" שכל ירידה בשיפוע (בן 3 1/2%)

או עלייה בו תגרום להחלפת מהלכים. כל משך המעבר ב"מינהרה" הוא 3-4 שניות. מי שטוען דברים אלה פשוט אינו מבין את התוכנית, וילמד את הנושא, במ-קום להתעקש שלא להבין אותו.

ערך הנכסים בכיכר עצמה, חנויות, בתי-קפה, מס-עדות, דירות או מישרדים, יעלה לאין-ערוך כתוצאה מהשינוי שיחול במקום. בערים כמו מינכן, קלן, קופנ-הגן, מילנו וכו', עלה ערך הנכסים ושכר-הדירה ב"מיד-רחוב" במאות אחוזים.

בעוד כשישה חודשים אמורה כל העבודה בכיכר להסתיים, הציבור יגלה פרויקט נאה וממאר. כיכר דיונוף תהווה כוח-משיכה להמונים, והבתים ובתי-העסק מסביב לכיכר יסודו בתדרגה. תהליך הניוון והסלאמיזציה של האיזור ייעצר, והתוצאה תדבר בעד עצמה.

דויד שיפמן, סגן ראש עיריית תל-אביב

פרום העולם הזה

פרס שיגר טיל

אם היה למושח ספק עדיין שחסרת האימנל מעל הטנק הישראלי "מרכבה" נעשתה לצרכי בחירות, בתקווה להציל את שילטון המערך, באה הופעתו של שרהביטחון שימנעו פרס במיסגרת העימות עם מנחם בגין בטלוויזיה ופזורה את כל האסלית-פרס, שהסתכל על כל בעיות המדינה מזווית-ראייה

של סוחר-נשק, יכול היה לזקוף לזכותו בעיקר עיסקות רכש שביצע עבור המדינה. אך תוך כדי מניין העיסקות המוצלחות שעשה והמפעלים הבטחוניים שהקים, רמז גם על כך, "שיש לנו גם משהו בדימונה". והמבין יבין. היה זה שימוש פסול ונפסד בסודות בטחוניים כמוסים ביותר של המדינה לשם תעמולת בחירות.

אבל בכך הוכיח שימנעו פרס שהוא תלמיד מובהק של בגין-ריון. שכן הוא למד מבגין-ריון כיצד ניתן להעיף טיל ("שביט 2") לצרכי בחירות. או שהיה זה פרס עצמו

אביגדור כלב, רמתיגן

פרום העולם הזה

מישמעת השיריון

קראתי את הדו"ח המזועזע שלכם על שהתרחש מבסיס-שיריון מרכזי בצה"ל ("העולם הזה" 2071). קרא-תי גם את מאמרו הטוב של הפרשן בנימין עמידור. אומנם נדהמתי, אך לא התמלאתי. הדברים היו ידועים זה שנים מרובות, לכל מי ששירת אי-פעם בח-טיבות-שיריון מילואים, או שהיה לו קשר עם גייסות-השיריון.

השורשים של מה שהתרחש עמוקים יותר מכפי שנראה מניתוחכם. יסודם נעוץ בניווים ובסירוסים של עקרונות יפים, שנידרדו על-ידי כמה מראשי-החיל לשעבר, עד לבלי הכר. אחד מעקרונות אלה הוא זה שדיבר על "מישמעת שיריון". האחר הוא זה שדיבר גבוה-גבוהה על חשיבות הנשק וקדושתו. האמת היא, שעקרונות אלה הופעלו ליצירת מישמעת "בולשיט", ש-גבלה בטרור ומתאימה אולי לצבא בריטי, או רוסי, או פולני, אך אינה מתאימה כלל לתנאי הארץ.

להלן מיספר דוגמות: בתקופת כהונתו של אחד מיוצרי "השיטה", האלוף ישראל טל, כמפקד בית-הספר-לקצינים של צה"ל, עפו מאות צוערים מבית-הספר בשל עניינים של מה-בכך. הטענה היתה תמיד: הם הפרו עקרונות מקודשים! צוער שאיבד שתי בחסותות של "עוז", "עוז" — בעת הסתערות — עף מי שאיבד את-חפצו במסע ארוך —

תותחים אחרים עם סדנים פגומים, ולאנשי יחידות של-מות לא היה ציוד אישי ראוי-לשמו. האלוף ישראל טל, סגן-הרמטכ"ל בעת מילחמת יום-הכיפורים, מיוצרי שיטת הבולשיט, לא נתן את הדין על מחדלי המילחמה. האלוף גונן נתפס לטיעונים פור-מליים שונים. עשרות קציני-שיריון אחרים, חסידי "השי-טה", אפילו לא נזפו. על מה שאירע בימ"חיס רובצת שיכבה עבה של גרזי וטישטשוט. הללו שערכו מיספטים בכל יום שישו לטוראים ששכחו לרכוס כפתור; הללו שהיו אחרים לימ"חיס, יצאו מהעניין יבשים — כמו אותו רבי.

אין ספק, "מישמעת שיריון" של ממש היא דבר יפה, חשוב והכרחי. הצרה היא, שעיקרון חשוב זה טורס לחלוטין בגייסות השיריון. לכן, הגיעה העת לתת את המשמעות הנכונה למושג זה. מישמעת שיריון אין פירושה "בולשיט", אין פירו-שה עמידה על עניינים של מה-בכך, אין פירושה מיל-חמה בתנאי סלון, שבה כולם מצוחצחים, מכופתרים ואיש אינו שוכח או מאבד מאומה בקרב. פירושה האמי-תו הוא מישמעת פנימית עמוקה, שנובעת מההכרה של היותך חלק מחיל מקצועי בעל חשיבות מכרעת שבה-הקרב. פירושה שאתה, כקצין בכיר, אחראי למחדלים כמו הטוראי הקטן שאותו העמדת לדין אתמול. כשנגיע להכרה זו בגייסות השיריון, אין ספק ש-תהיה לנו, "מישמעת שיריון" אמיתית.

אוריה באר, תל-אביב